

Tri slobode pod lupom

Prikaz slučajeva kršenja osnovnih ljudskih prava u Srbiji

12 – 25. februarar 2021. godine

Sloboda udruživanja, okupljanja i izražavanja

- Višegodišnja praksa osnivanja GONGO udruženja koja svojim nazivom, vizuelnim identitetom, poljem delatnosti a u nekim slučajevima i stilom rada oponašaju organizacije civilnog društva sa višedecenijsko istorijom delovanja počela je da se primenjuje i u oblasti medija. U cilju zbunjivanja javnosti i zloupotrebe nečijeg rada koji je rezultirao stvaranjem prepoznatljivog brenda početkom februara 2021. godine pojavio se [plagijat sajta Južnih vesti](#) koji se od originala razlikuje po tome što u nazivu mejl adrese ima dodatnu reč „info“. Ovaj sajt pretežno objavljuje vesti neutralne sadržine, osim onih koji se direktno tiču portala Južnih vesti a čiji je cilj diskreditacija tog medija. Vlasnik domena na kom je ovaj portal registrovan je Ivica Golubović, a na adresi na kojoj je njegova firma registrovana nalazi se i sedište firmi TV Super-Sat communication, ali i Global media broadcast d.o.o i Preduzeće za informisanje Info 24 Media d.o.o. čiji je vlasnik Marko Aćimović. Veoma indikativan podatak koji ukazuje na postojanje namere da se ovakvim potezima sputa rad nezavisnih i objektivnih lokalnih medija jeste ta da firme u vlasništvu Ivica Golubović i Marka Aćimovića pripadaju mreži medijskih stanica “ Info 24 media d.o.o.” čiji je predsednik Zoran Majdak, koji je upravo preko tog udruženja u martu 2020. godine sproveo identičnu akciju kad je reč o čačanskom portalu [OzonPress](#). U tekstu koji je tada objavio originalni portal OzonPress navodi se da su Majdak i Aćimović 2012. godine uhapšeni zbog organizovanja lažnih SMS kvizova i nagradnih igara putem nelegalnog “Narodnog radija”. Za njih dvojicu se vezuje i pokušaj krađe identiteta valjevskog portala Kolubarske.rs , a zbog uvreda na račun glavne urednice tog portala Darije Ranković, Majdak je osuđen na novčanu kaznu. Isti takav poduhvat su pokušali da izvedu i u Gornjem Milanovcu krađom identiteta portal GM Info, u čemu nisu uspeali, ali je njihova firma „Info 24 od strane lokalnih vlasti na konkursu dobila 11.850.000 dinara od ukupno 15 miliona koliko je bilo predviđeno. Ovi podaci govore da nije reč o slučajnosti, već o sistematskom i od strane lokalnih vlasti podržanom pokušaju preuzimanja i gašenja lokalnih medija. Taj proces ne podrazumeva samo preuzimanje identiteta u cilju stvaranja zabune, već i dobijanje novca na konkursima za sufinansiranje medijskih projekata, čime fantomski portali u vlasništvu ljudi bliskih vladajućoj stranci egzistencijalno ugrožavaju medije sa višegodišnjom i višedecenijskom tradicijom, a građane tih mesta ostavljaju bez mogućnosti adekvatnog, istinitog i objektivnog informisanja.

- Nakon više od dve godine od izvršenja krivičnog dela i nakon brojnih pokušaja opstrukcije postupka, paljenje kuće novinara Milana Jovanovića konačno je dobilo [sudski epilog](#). Vladimir Mihailović i Aleksandar Marinković osuđeni su na kaznu zatvora u trajanju od četiri godine, odnosno četiri godine i tri meseca u slučaju Marinkovića koji se trenutno nalazi u bekstvu. Na kaznu zatvora u trajanju od četiri godine i tri meseca zbog podstrekavanja na izvršenje krivičnog dela osuđen je i Dragoljub Simonović, bivši predsednik opštine Grocka i visoki funkcioner vladajuće Srpske napredne stranke. Uprkos izrečenih kaznama, postupajući zamenik javnog tužioca najavio je žalbu smatrajući da su one neadekvatno blage. Postupajuću sudija Slavko Žugić je nakon izricanja i obrazlaganja presude naveo da je bio pod konstantnim pritiskom od strane advokata odbrane koji su ga optuživali za pristrasnost, čak i za rad po nalogu predsednika Srbije Aleksandra Vučića, što je on oštro odbacio. Iako je tek doneta prvostepena presuda na koju je moguće uložiti žalbu, ovaj epilog budi nadu da je moguće institucionalnim putem zaštititi pravo novinara na fizički integritet ali i na slobodno obavljanje novinarskog posla, kao i da oni koji ta prava ugrožavaju neće proći nekažnjeno.
- Mimo uobičajene prakse po kojoj se nadzor vrši nad televizijama sa nacionalnom frekvencijom, Savet Regulatornog tela za elektronske medije (REM) doneo je odluku da se „kao televizije koje imaju značajnu gledanost“ pod nadzor tog tela stave i televizije [N1, Nova S i Al Džazira](#). Takođe se navodi da su uočene brojne nepravilnosti u emisiji „Mentalno razgibavanje“ koja je emitovana na televiziji Nova S, Savet REM-a je odlučio da se o tome obaveste luksemburško nezavisno audiovizuelno telo (ALIA), EPRA, ERGA i OSCE. Formalno se ovakav postupak pravda time što je dozvola za pružanje medijske usluge TV Novoj S izdata od strane luksemburškog nezavisnog audiovizuelnog tela (ALIA). Ovakvo cinično pominjanje države Luksemburg jasna je aluzija na optužbe koje na račun N1 i Nove S konstantno iznose najviši predstavnici vladajuće stranke, kao i predsednik Republike, a čiji je cilj diskreditacija u domaćoj javnosti i prikazivanje ovih medija kao onih aktera koji ne poštuju pravni poredak Republike Srbije. Odluka o stavljanju pod nadzor ovih televizija očigledno predstavlja politički akt, pre svega imajući u vidu odnos vlasti prema njima, ali i ignorantski odnos Saveta REM-a prema onim televizijama čiji su rad dužni da kontrolišu, koje svakodnevno krše propise i standarde, a prema kojima gotovo nikada nisu izrečene bilo kakve, a kamoli adekvatne sankcije. U tom kontekstu treba posmatrati i vest da je [Savet REM-a obustavio postupak protiv televizije Pink](#) zbog pretnje ubistvom koja je izrečena u toku emitovanja rijaliti programa na toj televiziji. U obrazloženju odluke se navodi da se Savet vodio odlukom nadležnog tužilaštva da odbaci krivičnu prijavu jer je reč o krivičnom delu koje se ne goni po službenoj dužnosti već po privatnoj tužbi. Ovakva argumentacija jasno ukazuje na to da su članovi Saveta REM-a tražili razlog zbog kojeg ne bi radili ono što spada u domen njihovih ovlašćenja i u tu svrhu je iskorišćen ovaj veoma sporan argument.
- [Televizija Sandžak](#) ponovo je bila jedini mediji u Novom Pazaru koji nije dobio poziv za događaj 16. februara kada je u tom gradu gostovao ministar Tomislav Momirović. Ovo nije prvi takav slučaj, što jasno ukazuje da nije reč o slučajnom propustu već o namernom izopštavanju ovog medija, što utiče ne samo na njihovo pravo da obavljaju svoj posao već i na javni interes u vidu prava građana da budu informisani. Udruženje novinara Srbije apelovalo je na predstavnike jedinice lokalne samouprave da počnu da poštuju Zakon o javnom informisanju i medijima koji eksplicitno zabranjuje povredu slobode javnog informisanja zloupotrebom službenog položaja i javnih ovlašćenja.

- Inicijativu brojnih organizacija civilnog društva da se omogući transparentnost postupka izmene Zakona o pristupu informacijama od javnog značaja i zaštiti podataka o ličnosti podržao je i advokat i bivši poverenik za informacije od javnog značaja [Rodoljub Šabić](#). On je istakao da je neophodno da se javnosti učini dostupnim plan rada Radne grupe koju je Ministarstvo oformilo u cilju rada na pomenutim izmenama, kao i da se omogući uticaj nesumnjivo kompetentnih OCD u ovom postupku kako bi se izbeglo usvajanje zakona koji bi predstavljao ozbiljan korak u nazad u odnosu na prethodno važeći zakon i kako bi se javnosti dodatno otežao put dolaska do informacija koje su od javnog interesa.